LETTERS. ఈయన రకరకాల అంశాలపై ప్రచురించిన విమర్శలు లేఖల రూపంలో కొన్ని వేలదాకా ఉండవచ్చు.

... సంవత్సరం పాటు మైసూరు మహారాజా కాలేజీలో లెక్చరర్‌గా పనిచేసి 1954లో అనంతపురంలో ఉన్న తైలసాంకేతిక పరిశోధనా

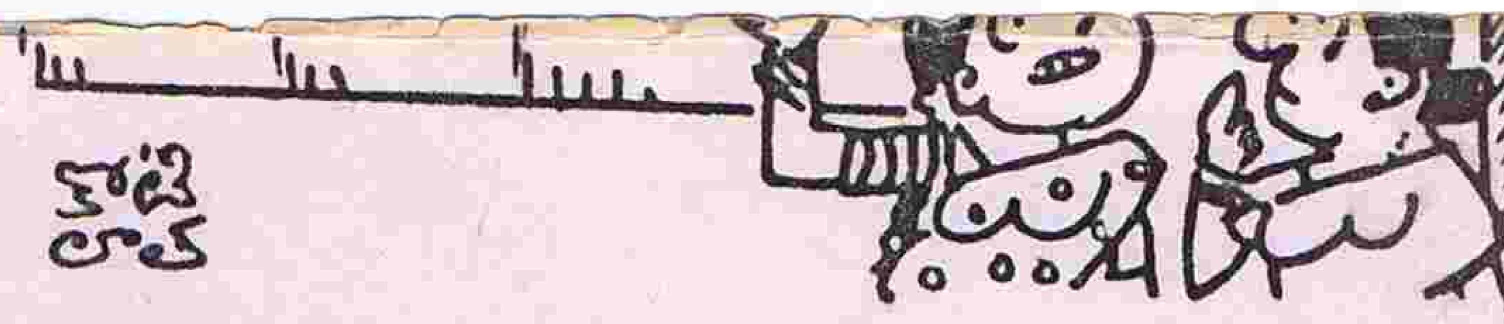

ఈ వారం కథ

కిట్టు

వి.రామకోటేశ్వరరావు

బడికి వెళ్ళే సమయం. పుస్తకాల సంచుల్ని భుజాన తగిలించుకుని వెళ్తున్నారు పిల్లలు. కొంతమందితమ పిల్లల్ని దగ్గరుండి బడికి తీసుకు వెళ్తున్నారు.

చెట్టు క్రింద కూర్చొని చుట్ట కాలుస్తూ వచ్చే పోయే వాళ్ళని పరిశీలిస్తున్న ఈరయ్య తాతకి పిల్లల్ని చూస్తుంటే ముచ్చటేసింది. చూపు సరిగా కనిపించకపోయినా, రోజూ చెట్టుక్రింద కూర్చొని బడికి వెళ్ళే పిల్లల్ని పరిశీలిస్తుంటాడు. పిల్లల్ని చూస్తూ తన కిట్టుకి చదువు చెప్పించలేకపోతున్నందుకు బాధపడుతుంటాడు.

ఆడుకుంటున్న కిట్టువచ్చి ఈరయ్య తాత ఒళ్ళో కూర్చున్నాడు. వాడ్ని చూస్తే ఈరయ్య తాతకి మనసు పిండేసినట్లయింది. కిట్టుకి కట్టుకుంటానికి సరైన బట్టలు లేవు. తొడుక్కున్న చొక్కా, లాగుఅక్కడక్కడ చిరిగి దుమ్ము కొట్టుకొని ఉన్నాయి. తాత వాడి వంక ప్రేమగా చూశాడు. చిరిగిన చొక్కాలో నుండి లోపలికి తోసుకుపోయిన పొట్ట కన్పిస్తుంది. తాత వాడ్ని గుండెల కత్తుకుని కుండలో అన్నం ఉంది. నాయుడుగారిచ్చినచింతపచ్చడేసుకుని అన్నం తిను. అన్నాడు.

తాత ఒళ్ళో నుండి లేచి వెళ్ళి అన్నం పెట్టుకున్నాడు కిట్టు.

ఏ తల్లి కన్న బిడ్డో! సరైన పోషణ లేక బక్క చిక్కి పోయాడు. తాను సరిగ్గా చూసుకోలేకపోతున్నాడు. తాతకు గతమంతా గుర్తొచ్చింది.

• • •

ఆఖరి కిరాయి చూసుకుని రిక్షాని యజమానికి అప్పగించి ఇంటికి తిరిగొస్తున్న ఈరయ్య తాతకు రోడ్డు ప్రక్క ఒంటరిగా కూర్చొని ఏడుస్తూ కన్పించాడు కిట్టు. చుట్టూ చూస్తే జనం ఎవరూ కనిపించలేదు. వాడ్ని అలా వదిలిపెట్టబుద్ధి కాలేదు ఈరయ్య తాతకి ఏడుస్తున్న వాడ్ని భుజానికెత్తుకుని ఇంటికొచ్చాడు.

భుజాన బిడ్డతో ఇంటికొచ్చిన ఈరయ్య తాతనుఆశ్చర్యంగా చూసింది భార్య సత్తెమ్మ.

"ఎవరయ్యా, బిడ్డ?" అంది సత్తెమ్మ. జరిగిందంతా చెప్పాడు తాత.

పసిబిడ్డను రోడ్డుమీద వదిలి వెళ్ళిన వాళ్ళని నోటికొచ్చినట్టు తిట్టింది సత్తెమ్మ. కిట్టుని తీసుకుని అన్నం కలిపి తినిపించింది. వాడికి శోలపాటే నిద్ర పట్టింది. ఆ రోజు నుండి సత్తెమ్మలో ఏదో తెలియని ఆనందం. పిల్లలు లేని తనకు భగవంతుడే కిట్టునిచ్చాడని ఆమెకు అనిపించింది. కిట్టుని కన్నకొడుకులాగా పెంచింది. వాడికేకష్టం రాకుండా చూసుకుంది. ఎప్పుడూ అనారోగ్యంతో బాధపడే సత్తెమ్మలో వచ్చిన మార్పుకి సంతోషించాడు ఈరయ్య తాత.

కాని, ఓరోజు సత్తెమ్మ తిరుగుతూనే ఉన్నట్టుండి కన్నుమూసింది.

చావంటే ఏమిటో తెలీని వయస్సు కిట్టుది. తనను అల్లారు ముద్దుగా పెంచే తల్లి ఇకలేదన్న సంగతి పసిహృదయానికి ముందుగా తెలియలేదు. తెలిసిన తర్వాత ఏడ్చాడు. వెక్కి వెక్కి ఏడ్చాడు. వాడిని ఆపటం ఎవరి తరం కాలేదు.

భార్యపోయిన తరువాత ఏం చెయ్యాలో తోచలేదు ఈరయ్య తాతకి. కిట్టు ఆలనా, పాలనా చూసుకోవటం కష్టమై పోయింది. అయినా ఎలాగో లాక్కొచ్చాడు.

ఈరయ్య తాత వయస్సు పెరుగుతుండటంతో శక్తి క్షీణించింది. పనిచెయ్యటానికి ఒళ్ళు సహకరించటంలేదు. పని లేక తిండికి కూడా కష్టంగా ఉంది. కిట్టుని ఏదన్నా పనిలో పెట్టాలనుకున్నాడు. హోటల్ పనిలో అయితే కనీసం వాడన్నాకడుపునిండా తింటాడని ఊళ్ళో ఉన్న హోటల్‌యజమానిని అడిగాడు.

ఆ యజమాని 'చూద్దాం' అన్నాడు. కానీ ఏ సంగతీ చెప్పలేదు.

"ఏంటితాతా, అట్టాఉన్నావ్...?" అన్న కిట్టు పిలుపుతో. ఈ లోకంలో కొచ్చాడు ఈరయ్యతాత.

"ఏంలేదురా,అన్నం తిన్నావా"....

"ఓ..."

"నేను సెంటర్ దాకా వెళ్ళొస్తా. ఇల్లు చూసుకో" అని తుండు భుజం మీద వేసుకుని కర్రతీసుకుని వెళ్ళాడు ఈరయ్యతాత.

• • •

నాలుగురోజులతరువాత హోటల్లో పనికి చేరాడు కిట్టు. మొదట్లో పని కష్టం అనిపించినా పోను పోను అలవాటయిపోయింది. చెప్పిన ప్రతి పనిని చురుగ్గా చేసుకు పోతున్నాడు కిట్టు. ఈ పనులన్నీ చేయలేడని మొదట్లో అనుకున్న యజమాని వాడి చలాకీ తనానికి ముచ్చటపడ్డాడు.

పని చేస్తూనే మధ్య మధ్యలో హోటల్ ప్రక్కనే బొమ్మలమ్ముకునే వాడితో కబుర్లు చెప్పేవాడు. కిట్టు ఆ బొమ్మల్ని పరిశీలనగా చూస్తుండేవాడు.

ఒక రోజు కబుర్లు చెప్తూ బొమ్మల్ని పరిశీలిస్తున్న కిట్టుకివాటిలో ఒక బొమ్మ నచ్చింది.

బిడ్డను ఒళ్ళో పెట్టుకుని పాలిస్తున్న తల్లి బొమ్మ అది. చక్కగా ఉంది అనుకున్నాడు. కన్న తల్లెవరో తెలియని కిట్టుకి తల్లి కనిపించింది బొమ్మలో. కొన్నాళ్ళపాటు తల్లిలా ప్రేమగా పెంచిన సత్తెమ్మ తల్లిని చూసుకున్నాడా బొమ్మలో. బొమ్మను కొనాలనుకున్నాడు.

"బొమ్మెంత?" అడిగాడు కిట్టు. బొమ్మని చూపిస్తూ.

ఆకతాయి కబుర్లు చెప్పేకిట్టు బొమ్మ ఖరీదడుగుతుంటే "అది నువ్వేం చేసుకుంటావ్" అన్నట్టు చూశాడు బొమ్మలోడు. సమాధానం చెప్పలేదు.

"బొమ్మెంత?" మళ్ళీ అడిగాడు కిట్టు.

కిట్టుని చిరాగ్గా చూసి చెప్పాడు ఖరీదు.

చాలా ఎక్కువే అనుకున్నాడు కిట్టు. ఒక మారు జేబు తడుముకున్నాడు. జేబులో డబ్బుల్లేవు. కిట్టు లోనికెళ్ళి పని చేస్తున్నాడే కాని వాడి మనసు ఆగటంలేదు. లోపలి నుండే తొంగి చూశాడు. బొమ్మలోడు అమ్ముకుంటూ కనిపించాడు.

కిట్టు తనస్నేహితుడ్ని అప్పు అడిగాడు. అతను తనదగ్గర డబ్బుల్లేవన్నాడు. ఇంకొకడినడిగాడు. వాడూ లేవన్నాడు. పని చేస్తున్నాడే కానీ వాడి మనసంతా బొమ్మమీదే ఉంది. పనిమీద శ్రద్ధ తగ్గినందుకు యజమాని కసిరాడు.

ఇంటికెళ్ళినా అదే ఆలోచన. నిద్ర పోతూ ఆ బొమ్మనేకలవరిస్తూ ఉలిక్కి పడి లేచాడు.

ఏంటి నాన్నా. కలవరిస్తున్నావు..? అన్నాడు ఈరయ్య తాత.

"బొమ్మ తాతా. అమ్మబొమ్మ. పొద్దున చూశా, చాలా బాగుంది. అచ్చం అమ్మలాగే ఉంది. అదికొనుక్కోవాలి తాతా".... అన్నాడు కిట్టు.

తల్లి ప్రేమకోసం కిట్టు ఎంత తపిస్తున్నాడో తెలిసి బాధనిపించింది ఈరయ్య తాతకి. కిట్టు చెప్పే బొమ్మకు సరిపడా డబ్బులు కూడా తను ఇవ్వలేనందుకు బాధపడ్డాడు.

ఆ రోజు నుండి రాత్రి పగలు కష్టపడి పనిచేశాడు కిట్టు. హోటల్ పని

పూర్తవగానే నాలుగిళ్ళల్లోనీళ్ళు మోశాడు. వచ్చిన ప్రతిపైసా జాగ్రత్తగా మూటకట్టి దాచుకున్నాడు. బొమ్మకు సరిపడా డబ్బులు ప్రోగు చేశాడు. ఆ మూటను గుండెలకు హత్తుకుని తృప్తిగా గాలి పీల్చుకున్నాడు. వాడి మనసులో ఆ బొమ్మ నవ్వుతున్నట్లు. తనను లాలిస్తున్నట్లు అనిపించింది.

వేసవికాలం చిరుఎండమీద పడటంతో మెలకువవచ్చింది కిట్టుకి. లేచి తయారయ్యి. డబ్బుల మూటను చూసుకుని ఆనందించాడు. ఆమూటను జేబులో పెట్టుకుని పనికెళ్ళాడు.

కిట్టు పని చేస్తున్నాడే కానీ వాడి మనసంతా బొమ్మలోడు ఎప్పుడొస్తాడా. బొమ్మ ఎప్పుడు సొంతం చేసుకుందామా అని తొందరగా ఉంది. రోజూ ఈ సమయానికి వచ్చే బొమ్మలోడు ఈ రోజు ఇంకా రానందుకు మనసులోనే తిట్టుకున్నాడు.

కాసేపటికి వచ్చాడు బొమ్మలోడు. తెచ్చిన బొమ్మలన్నీ వరుసగా పేర్చాడు. కిట్టు వెళ్ళి ఆ బొమ్మ తీసుకున్నాడు. బొమ్మను గుండెల కానించుకుని ఆనం

డాక్టర్ రాసాని

అప్పసామిపిళ్ళై అయ్యవారు దగ్గర బెత్తం దెబ్బలుతిన్నది అక్కడే. నా బంగారు భవిష్యత్తుకు పునాదులు వద్దదీ అక్కడే...ఎప్పుడో చిన్నప్పుడు పదేండ్ల వయసువరకు ఆ చెట్టుకిందనే చదువుకున్నాను. నన్నింతవాణ్ని చేసింది ఆ చెట్టుకిందబడే... అదే మా బడి. ఏడో క్లాసులో వుండగా అనుకుంటా..మా నాయనకు ట్రాన్స్‌ఫర్ వచ్చి వెళ్ళిపోయినాం.. మా నాయన అప్పుడు నక్కూర్లో టీచర్‌గా వుండేవాడు. ఆయన పనిచేసే వూర్లో...సౌకర్యంలేక ఈ ఊర్లో ఇల్లు తీసుకున్నాం. ఓయబ్బా...ఇరవై ఏండ్ల తర్వాత అనుకోకుండా ఈ ఊరు రావాల్సి వచ్చింది".

ఇంతలో జీపు ఆగిపోవడంతో రామనాథం ఆలోచన్లకు అడ్డుకట్టపడింది.

"ఏమైందిరా?" ప్రశ్నించాడు డ్రైవర్‌ని.

"రోడ్డు ఇంతేసార్ ...ఇంక ఊర్లోకి పోరు..నడిచిపోవాల్సిందే....

ఇంతవరకూ ఆఫీసర్లెవరూ ఈ ఊర్లో అడుగుపెట్టలేద్సార్ ...మీరే మొదట..." అని ఏదో చెప్పబోయాడు.

అంతలో అతని మాటలు పూర్తికాకనే "సరి సరి..,అదీ మంచిదేగానీ.. దిగు దిగు...నడిచిపోదాం." అంటూ జీపు దిగి మెల్లగా ఆ కాలిబాటగుండా నడవసాగాడు.

సీట్లోవున్న ఫైలు, పుస్తకాలు తీసుకొని డ్రైవరూ అతన్ననుసరించాడు. ఆ పల్లెకు కొంతదూరంలో ఓ చిన్నగుట్ట.... ఆ గుట్టపైనవున్న ఓ మర్రిచెట్టు, కాళ్ళు చాచి నిలబడ్డ ఆక్టోపస్ జంతువులా, వికారంగా కనిపిస్తోంది. దాన్ని చూడగానే రామనాథం మెదడులో చిన్ననాటి స్మృతులు ఒక్కొక్కటే కదలాడాయి. సాయంత్రం వేళ కొంగలు, కాకులు, యింకా రకరకాల పక్షులు, పగటివేట చాలించి, గుంపులు గుంపులుగా ఆకాశంలో ఎగురు కుంటూ వచ్చి ఆ

వడ్లమూట యాభైరూపాయలు. ఇప్పుడేమొ రెండువందలు...శేరు వంకాయలు పావలా....ఎంత పెరిగాయిప్పుడు!..

వాటికనుగుణంగానే ఆ ఊరూ అభివృద్ధిచెందివుంటుంది. ప్రతి ఇంటికీ కరెంటు, ప్రతి కపిలబావికీ ఒక మోటరు. అంతా నిత్యకళ్యాణం,పచ్చతోరణంగా వుంటుంది కాబోలు".

అనుకుంటూ ..పరధ్యానంగా నడుస్తున్న రామనాథం...కాలు చురుక్కుమనేసరికి "అబ్బా!" అని నిలబడిపోయాడు అలాగే.

"ఏమైందిసార్?" కంగారుగా పరిగెత్తుకొచ్చాడు డ్రైవర్. రామనాథం కాలు తడుముకుంటూ "ముల్లు గుచ్చుకుంది రా..."అని..ఆరికాలిలో గుచ్చుకున్న ముల్లు లాగేసి...తిరిగి కుంటుతూ నడవసాగాడు.

"ఇది దిక్కూ దివాణంలేని ఊరు సార్...ఎవ్వరూ ఈ ఊరికి రారు. మీరు కాబట్టే మన ఆఫీసుకు పదిమైళ్ల దూరంలోవుండే ఈ పల్లెకు వచ్చారు...ఒక సౌకర్యమా పాడా! దారయినా సక్రమంగా లేదు". అని మాట్లాడుతూ అతనివెంట నడవసాగాడు డ్రైవర్.

ఆ ఊరికి చేరుకున్నారు. అక్కడికి చేరిన రామనాథానికి...తను ఊహించుకున్న మార్పులేవీ కనిపించలేదు. దాంతో ఒక్కనిముషం చకితుడయ్యాడు.

ఆ పూరిండ్లు అలాగేవున్నాయి. ఆ మనుషులు అలాగే వున్నారు. ఆ చింతచెట్టు అలాగేవుంది. ఏ మార్పూలేదు. వచ్చిన మార్పంతా పంటపొలాల్లోనే.

అప్పుడయితే...సంవత్సరం పొడుగునా పంట చేలు, మళ్ళు పుంజిగా కనిపించేవి. గొర్రెలతో, మేకలతో, పశువులతో పల్లె ఎప్పుడూ సందడిగావుండేది.

కానీ ఇప్పుడా చిహ్నాలేవీ కనిపించడం లేదు!

సంవత్సరాల తరబడి తిష్టవేసిన కరువు ఏనాడూ ఆ ఊర్లోకి అడుగుపెట్టి ఎరుగడు. ఆమాటకొస్తే ఒక్క రాజకీయ నాయకులు తప్ప ఏ ఆఫీసరు ఆ ఊరిని సందర్శించిన పాపాన పోలేదు. అందుకే ఆ డ్రైవర్‌కి ఆ ప్రదేశం కొత్తగా, విచిత్రంగా అనిపిస్తోంది.

అక్కడ గోలీలు ఆడుకుంటున్న విద్యార్థుల్లో ఒకతన్ని పిలమన్నాడు డ్రైవర్‌తో

వెంటనే డ్రైవర్ "వరే అబ్బాయిలూ ! యిలా రండ్రా!" అంటూ కేకేశాడు. ఆ కేక విని ఎవరో కొత్తయ్యవార్లలాగా ఉన్నారనుకుని ఆ పిల్లలు పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి చేతులు కట్టుకొని నిలబడ్డారు. వారి ముఖాల్లో ఎంతో వినయం ప్రదర్శితమౌతోంది!

"స్కూలుండేది ఎక్కడా?" ప్రశ్నించాడు రామనాథం

"స్కూలంటే మేం చదువుకునేదా సా."

నసుగుతూ ప్రశ్నించాడు ఆ యిద్దరిలో ఒకడయిన పుల్లప్ప అనే విద్యార్థి.

"ఆఁ అదే !"

"మేం చదువుకునేదీ చెట్టుకిందనేసా"

బుద్ధిగా సమాధానం చెప్పాడు పుల్లప్ప.

"మరి పిల్లలెక్కడ ? ఈ రోజు స్కూల్ లేదా ?"

"సెలకాయల్నా.. ఈదినంసా... రాలేసా"

తడబడుతూ చెప్పాడు మరో విద్యార్థి నాగరాజు

"ఎందుకు?" డ్రైవర్ ప్రశ్నించాడు.

"అయ్యవారు పొద్దునొచ్చిసా ఈ దినం... మీకు శలవరా .. ఇండ్లకు పొండ్రా అనిసా... సెప్పినాడుసా... అందుకని అందరూ ఇండ్లకు బోయినారు సా....."

వివరంగా చెప్పాడు పుల్లప్ప.

అది విన్నరామనాథంకు, అక్కడ పాఠశాల నడుస్తున్నతీరు తెలిసిపోయింది.

జిల్లా కేంద్రానికీ, మండలాఫీసుకు ఆ ఊరు చాలాదూరంలో ఉండడంతో తనిఖీకి ఎవ్వరూ రారన్న ధీమాతో టీచర్ స్కూలుకు ఎగనామం పెడుతున్నాడని తెలుసుకోవడానికి అతనికి ఎంతోసేపు పట్టలేదు.

"సరే ! నీ పేరేమిటి బాబు"

ఆ అబ్బాయి నడిగాడురామనాథం

"నా పేరుపుల్లప్పసా ... ఈడిపేరు నాగరాజు ... ఇద్దరం నాలుగో క్లాసేసా..."

కొత్తగా ఇన్స్పెక్టర్‌గా వచ్చిన రామనాథం వస్తున్నట్లు అక్కడ ఎవ్వరికీ తెలియదు. స్వతహాగా రామనాథం చాలా స్ట్రిక్ట్ ఆఫీసరు. ముక్కుకు సూటిగా పోయే రకం. అవినీతికి, అక్రమాలకు లొంగని ఘటం. 'ఇలాంటి స్ట్రిక్టు ఆఫీసర్లుండబట్టే ఇంకా భూమిపైన వర్షాలు పడుతున్నాయి అంటారు అతని గురించి తెలిసినవాళ్ళు.

డ్యూటీలో జాయిన్ అయిన వారం నుంచీ అన్ని స్కూళ్ళు తిరిగి ఇన్స్పెక్షన్ ప్రారంభించాడు రామనాథం. ఎవ్వరికీ తెలియజేయకుండా రహస్యంగా తనిఖీకి వెళితేనే నిజాలు తెలుస్తాయన్న అభిప్రాయం అతనిది. కాబట్టే తనిఖీకి వస్తున్నట్లు ఏ తాకీదు పంపించకనే వచ్చేశాడు. ఈ విషయం తెలియకనే ఆ టీచర్ దొరికిపోయాడు.

ఆ టీచర్ ముఖంలో దొరికిపోయానన్న గిల్టీ కాన్షియస్, ఫియర్‌నెస్ అన్నీ కొట్టొచ్చినట్టు కనిపిస్తున్నాయి.

విద్యార్థులందరూ అప్పటికే ఆ చెట్టు కింది చేరిపోయి వారి స్థలాల్లో వాళ్ళు కూర్చున్నారు.

"నమస్కారం సార్! కూర్చోండి" అంటూ అతి వినయంగా కుర్రాళ్ళతిన్నెను చూపించాడు టీచర్.

"నీ పేరేమిటి?" కూర్చోకనే ప్రశ్నించాడు రామనాథం.

"ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యం సార్!" వినయంగా వంగి చెప్పాడు.

"ఈరోజు స్కూలుకు శెలవా?"

"అబ్బె అదేంలేద్సార్"

"మరెందుకొదిలేశావ్?"

"కొంచెం జ్వరంగా ఉంటేనూ ...."

"శెలవు పెట్టొచ్చుగా?"

"శెలవు ..." ఏదో చెప్పాలని చెప్పలేక నసగసాగాడు.

"ప్రెసిడెంటుగారింట్లో పేకాట ఆడడానికి జ్వరంలేదా నీకు?"

"అదీ అదీ..." ఏం చెప్పాలో తోచలేదు సుబ్రహ్మణ్యానికి.

అంటూ రిజిష్టర్‌తెరచి చూస్తూ ... అటెండన్సు కూడా వేశావే! ఏమిటయ్యా యిదీ!"

దొరికిపోయినందుకు తన్నుతానే

మ్మాయి పెద్ద మనిషయితే, కూర్చోబెట్టడానికి తీసుకువెళ్ళారు ... తిరిగి ఇవ్వనేలేదు ... అందుకే ఈ తిన్నె చైర్‌గా ..." చల్లగా చెప్పాడు.

"ఇంక నువ్వేం చేస్తున్నట్లు స్కూల్లో... అరవైమందికి పైగా వున్న పిల్లల జీవితాలతో ఆడుకుంటున్నావు ... సరే ... ఈ ఊరికి స్కూలు బిల్డింగ్ ఉన్నట్లు రికార్డుల్లో ఉన్నదే ... దాన్ని రెండేళ్ళ క్రితం కూడా రిపేరు చేయించినట్లు వుందే ... ఇంతకీ బిల్డింగ్ ఉందా?" అనుమానంగా అడిగాడు...

"స్కూలు బిల్డింగు ..." మళ్ళీ నీళ్ళు నమిలాడు టీచర్.

ఇంతలో పుల్లప్ప అందుకున్నాడు

"సార్ ... దాపక్కనే కనిపించేదే మా స్కూలు సా..." అన్నాడు పైకి లేచి.

ఆ మాటతో "సరే ... రా" అంటు అక్కడికి కొన్ని గజాల దూరంలో ఉన్న శిథిల గృహం దగ్గరకు వెళ్ళాడు రామనాథం.

దగ్గరికిపోయి చూస్తేగానీ దాని గోడపైన రాసివున్న స్కూలు పేరు కనిపించలేదు...

అది స్కూలులాగా అనిపించలేదు ... గొడ్లచావడిలాగా చెత్తాచెదారంతో అసహ్యంగా కనిపిస్తోంది.... ఒకవైపు పై కప్పు విరిగిపోయి ... శిథిలావస్థలో ఉన్నట్లు కనిపిస్తోంది.

"బిల్డింగు ఉండగా ... చెట్టుకింద పెట్టుకున్నావెందుకు క్లాసులు?" రామనాథం తిరిగి ప్రశ్నించాడు.

"పడిపోతుందనీ..." ఏం చెప్పాలో తోచక మధ్యలోనే ఆపేశాడు సుబ్రహ్మణ్యం.

ఇంతలో లోపలికి తొంగి చూసిన రామనాథం, లోపలి దృశ్యం చూసి హతాశుడైపోయాడు.

అందులో నాలుగు పశువులు కట్టివేయబడి వున్నాయి ... పేడ, పశుమూత్రంతో దుర్గంధంగా వుంది ... పశువులు నమలలేక పడివేసిన చొప్పదంట్లు చిందరవందరగా పడివున్నాయి...

"ఇందులో పశువులున్నాయి కదయ్యా ... మరి?"

వస్తున్న కోపాన్ని అణచుకుంటూ అడి

కనీస సౌకర్యాలు కూడా ఏర్పాటు చేయకుండా, ఏమీపట్టనట్లుండి పోతున్నాయి. కనీసం ఉన్నవాటిని సక్రమంగానయినా వినియోగపడేటట్లు కూడా చూడడంలేదు, అని తిట్టుకుంటూ పల్లీయుల అమాయకత్వానికి, దుస్థితికి జాలిపడుతూ, 'ఇంకా ఇలాంటి స్కూళ్ళు దేశంలో ఎన్ని ఉన్నాయో అనుకుంటూ నడవసాగాడు.

కొత్తగా వచ్చిన ఇన్స్పెక్టర్ స్ట్రిక్టని తెలిసీ ప్రెసిడెంటింట్లో పేకాడడానికి వెళ్ళినందుకు తనను తానే తిట్టుకుంటూ, ఆ చింతచెట్టు బడిలోనే, ఆరాతి తిన్నెపైనే కూలబడిపోయాడు సుబ్రహ్మణ్యం.

కానీ ... తాముచదువుకునే రోజుల్లో వున్న స్థితికంటే, ఇంకా అనేక రెట్లు దిగజారిపోయిన పల్లె పరిస్థితికి బాధపడిపోతూ వెళ్ళి జీపెక్కి కూర్చొన్నాడు రామనాథం.

జీపు కదిలింది!

"ఉపాధ్యాయుడి ప్రతిమాటా, ప్రతినడవడిక అన్నీ, తనదగ్గర చదువుకుంటున్న విద్యార్థులపైన ముద్రవేస్తాయి. అన్ని వృత్తుల్లో కంతా అతి పవిత్రమైంది ఉపాధ్యాయవృత్తి,అందుకే టీచర్ అయినవాడు ఎంతో ఆదర్శంగా ఉండాలి కానీ ఈ ప్రొఫెషన్‌కూడా ఇలా పతనమై పోయిందేమిటి? సమాజం అంతగా కుళ్ళిపోయిందా ! ఛీ" అనుకుంటూ అటువైపు చూశాడు.

ఆ చింతచెట్టు అలాగే నిర్మలంగా కనిపిస్తోంది!

"తాను బతికున్న రోజులూ చింతచెట్టు, తనదాపున చేరిన వారికి చల్లని నీడనిచ్చే చింతచెట్టు చినతల్లి అనిపించుకుంటుంది. తన నాశించిన వారికి చింతకాల్చిస్తుంది. చివరికి ఎండిపోయినా, అవసరమైన కలపగా మారి మానవునికి మేలుచేస్తుంది... టీచర్‌కూడా అదే ఆదర్శంగా నిలవాలి" అనుకుంటూ అలాగే చూస్తుండిపోయాడు రామనాథం.

జీపు వేగాన్ని పుంజుకునేకొద్దీ ... ఆ చింతచెట్టు దూరదూరంగా వెళ్ళిపోతూ కనిపిస్తోంది ..